

Edini slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto... \$3.00
- Ima 10.000 naročnikov:

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
- in the United States:
Issued every day except
- Sundays and Holidays:

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 155. — ŠTEV. 155.

NEW YORK, THURSDAY, JULY 3, 1913. — ČETRTEK, 3. JULIJA, 1913.

VOLUME XXI. — LETNIK XXI.

Krvavi boji v Macedoniji. Bolgari vrženi nazaj.

POLOŽAJ NA BALKANU SKRJANO KRITIČEN. POVELJEZA MOBILIZACIJO. ESAD-PAŠA IN ITALJANSKA VLADA. GRKI PODPIRAJO SRBE. RUMUNSKA SE RESNO PRIPRAVLJA. BREZUSPEŠNO PRIZADEEVANJE BOLGAROV. BOJI PRI KOČANI IN ISTIBU.

Belgrad, Srbija, 2. julija. — Ko so Srbi zavzeli Ištib, so pognali Bolgare na celi bojni črti nazaj; vjeli so tisoč vojakov in štirinštirideset častnikov. Boj je bil vroč, kar je razvidno iz tega, da je padlo 4000 Bolgarov in 2000 Srbov.

Sodeč po najnovčih poročilih ki so dosegli sem, se je raztezaла bojna črta od Kočane preko Ištiba do zadiva Orfani.

Najbolj vroča bitka je bila pri Gugezi, kjer so predeli Bolgari grške in srbske kolone, toda Srbi so jih slednji vrgli nazaj. Srbske pomožne kolone so prisile pri Dermaku bolgarskemu vojsku za hrbet in jim prerezale pot.

Srbi so zavzeli več zelo vaznih strategičnih točk.

Pri Gugezi je koncentrirana srbska armada in zato se pravlahko zgodi, da pridejo Bolgari med dva ognja.

Danes zvečer so se vršili zopet boji pri Ištibu; deloma so znugovali Bolgari, Srbi so morali pustiti svoje ranjence na bojišče.

Padlo je 15 častnikov, med temi tudi trije polkovniki. Poročila zatrjujejo, da je ranjenih več tisoč vojakov.

London, Anglija, 2. junija. — Iz Belgradu se poroča, da zasledujejo Srbi na celi črte bežeče Bolgare.

Brindisi, Italija, 2. julija. Sem je prispel v spremstvu več odličnih Albancev Esad paša, prejšnji poveljnik trdnjave Skader. Izrazil se je, da namerava skupno z italijansko vlado rešiti albansko vražanje. Pravijo tudi, da kandidira za albanski prestol.

London, Anglija, 2. julija. — Iz s pomočjo Grkov se je posredovali Srbovi zavzeti trdnjavu Gugezi. Pri Zletovu so bili Bolgari pcpolnoma pobiti. Na bojišču je ostalo preko tisoč mrtvih in ranjencev.

Belgrad, Srbija, 2. julija. — Čeravno divja vojna skoraj tri dni, se še vedno nahaja tukaj bolgarski poslanik s svojim štabom. Srbi in Grški svarilne note, v katerih zahteva, da se morajo sovražni tekom 24 ur ustaviti. Vsebinsa not je enaka ultimatom.

Danes zvečer je prišla iz Belgrada preko Pariza vest, da se je sestal ministrski svet pod predsedstvom kralja Petra k posvetovanju, kjer bi se oficijelno napovedala Bolgarski vojni.

Berlin, Nemčija, 3. julija. — Kot poroča "Vossische Zeitung", je izdala rumunska vlada povelje mobilizacije.

Berlin, Nemčija, 2. julija. — Tukajšnji uradni krogi so mnemljiva, da je sedanje nove vojne krata edino Srbska. Vojno je proučevala vojska stranka, ker se je bala, da bi Rusija kot razsodnica ne odločila v prid Srbi. Za prelivanje krije je toraj odgovorni celo gibanje.

Srbska poročila pravijo, da se boji v velikem obsegu nadaljujejo. Grški kralj je s svojim štabom odpotoval iz Soluna v glavni vojni stan, kjer bo oskobno nadzoroval celo gibanje.

Premembra mestnega charterja v Cleveland, Ohio.

Mestni zdravstveni urad poroča, da se je v Greater New Yorku pričetilo letos meseca junija 46 avtomobilskih smrtnih ponesrečij. Izmed tega števila je bilo povojenih več nego polovica otrok, namreč 25.

1800 premogarjev zastavko.

Wilkesbarre, Pa., 2. julija. — Danes je ostavilo delo 1800 premogarjev, zaposlenih v Stanton rovu, last Lehigh in Wilkesbarre premogarske družbe. Vzrok stavke se pripisuje dejstvu, ker niso hoteli pristopiti vsi premogarji k uniji.

Krasni in brzi parniki (Avstro-American proge)

MARTHA WASHINGTON
odpluje v soboto dne 26. julija

Kaiser Franz Josef I.
odpluje v sredo dne 30. julija
vožna do Trsta samo 13 dn.

do Trsta ali Reke \$37.00
Cena voznih listkov: do Ljubljane \$38.18
do Zagreba \$38.08

Za posebne kabine (oddelki med II. in III. razredom) stane vožna samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelki posegne družinam priporočamo.

Vožne listke je dobiti pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Gray and Blue Recall Old Days at Gettysburg Reunion.

VETERANS AT A MESS TABLE

Kakor je omenjeno, na drugem mestu, so se zbrali na nekdajem bojnem polju pri Gettysburgu veteranji državljanke vojne in seniori-veterani Unije in oni nekdanje konfederacijske južnih držav. Vsi so starci nad sedemdeset let ter je njih življenje v nevarnosti radi velike vročine, pomankanja komforata in telesnih ter duševnih naporov. Vendar se pa starej kaj krepoč drža ter ključujejo kot pravi vojaki nepriljubljeni letnega časa. Veliko jih je sicer že odpotovalo, ker so se bali za svoje življenje, večina pa je ostala ter čaka oficijskih slavnosti, ki se pričnejo jutri, ko dospe na hiče mesta tudi predsednik Združenih držav, Woodrow Wilson.

Sedem zabodenih.

Na bojnom polju pri Gettysburgu so se odigrali krvavi prizori. Trije težki peškodovani.

Gettysburg, Pa., 2. julija. — Med veteranimi, ki so se zbrali na bojnem polju pri Gettysburgu v proslavo petdesetletnice bitke, so se odigrali danes neljubi prizori. Eden statih vojakov se je grdo izrazil o predsedniku Lincolnu in takoj nato se je vnel boj. Vojaki in policisti so prišli veteranom na pomoč in v poteku prepriča, da je bio ranjenih sedem oseb, tri med njimi smrtnenepovrnivo. Smrtnoranjeni so seržant E. J. Carol, U. S. A.; državni konstabl David Faerber in John D. Maugin iz Gettysburga. V splošni razburjenosti se je veteran, ki je bil izvršil čin, izgubil ter ga ni bilo mogeče več najti.

Trideset žensk, ki so pred 50 leti služile kot bolniške strežnice, je proučevalo danes zopetno smrtni zapis v neki hiši na Main St. Semkaj so dosegli različni govorji, med njimi tudi Sulzer iz New Yorka. Oficijske slavnosti se pričnejo jutri. Newyorčani imajo posebno slavlje, na kojem nastopi kot glavni govornik governer Sulzer. Predsednika se pričakuje v petek zjutraj, vendar pa se bo mudil na mestu le par ur. Glasom poročil iz šotorišča se v zadnjih 24 urah ni pripetil noben smrtni slučaj.

Arctacija delavskega voditelja na Francoskem.

Pariz, Francija, 2. julija. — Vladna oblast je danes arretirala tajnika generalne delavske konfederacije Georges Yvetot in 18 drugih uradnikov, ker so silili vojaštu k uporu radi uvedbe 3-letne službe.

Zaroka predsednikove hčere.
Washington, D. C., 2. julija. — Predsednik Wilson in njegova sopoga sta včeraj naznana, da se bo zaročila hči Jessie Woodrow Wilson s Franciscou Bowesom Sayre, ki je v službi državnega pravnik Whitmana. Poroka bo najbrže jeseni.

Za posebne kabine (oddelki med II. in III. razredom) stane vožna samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelki posegne družinam priporočamo.

Vožne listke je dobiti pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

ASSISTING A VETERAN OVERCOME BY THE HEAT AT GETTYSBURG

Radi postavnega praznika izide prihodnja številka "Glas Naroda" v soboto, dne 5. julija.

Dvoboj v ječi.
Dva scvražna si jetnika sta se v White Plans zaprih smrtno varno obdelala z britvami.

White Plans, N. Y., 3. julija.

Med stevilimi jetniki v tukajšnjem zaporih se nahaja tudi Italijan Rocco Pelegrino in Jim de Lorenzo; prvi je obsojen vsled uboja, slednji pa zaradi tativne. Pelegrino in Lorenzo sta si bila že od nekdaj v sovraštvu radi \$7 katere je Lorenzo svojemu tovarišu baje že svoječasno ukradel. Včeraj se je pa nudila Pelegrinova lepa prilika, da se zato maščuje nad svojim tovarišem, ker je prišlo med britjem slučajno do krogata; običajno je dovoljeno jetnikom vsako sredo, da se obrijejo sami, to pa pod nadzorstvom ječanja.

Kakor razjarieni lev je planil Lorenzo z britvijo na svojega prijatelja, ter mu zadal veliko rano na vrati; Pelegrino je pa dobil pri tem krvave zareze na obrazu. Dvoboj med obema je trajal 1 nekaj minut; kajti ječar in več paznikov je planilo takoj na boreča se Italijana, inače bi lahko prizadel še več hudega med ostalimi jetniki. Oba ranjenca so prenesli zatem v bolniški oddelki zaporov; zdravnik trdijo, da Pelegrini ne bo okrevl. Vodstvo kazniliškega zavoda bo najelo sedaj vsako sredo raje brieva, da se prepreči ponovne slične dvoboje.

ZA SAMO 1 DOLAR DOBI VATE "GLAS NARODA" SKO
ZI 4 MESECH VSAK DAN.

Velikanski požar v Bayonne City, N. J.

Parafinske naprave Standard Oil Company, N. J. so v plamenih.

VELIKANSKA ŠKODA.

Pettisoč delavcev skuša zastaviti pot divjanju elementov, a vsi načini so zastonj.

Včeraj zvečer je pričelo goreti v parafinskih napravah Standard Oil Company na izčrni 22. cesti v Bayonne, N. J. Bil je velikanski požar, največji izza leta 1900 in krog polnoči se je zdelo, da bo gorelo najmanj še dva dni, dasiravši se usipala voda iz dvesto cevi in je skušalo 5000 delavcev dobiti ogenj pod kontrolo.

Nekateri uradniki Standard Oil Co., ki so bili navzoči, so rekli, da bo znašala škoda \$1,500,000 ali pa celo \$2,000,000. Velika nevarnost je, da pričnejo goreti tudi veliki kotli v bližini stiskalnic za parafin v vosek. Radi tega se je odredilo, da se vzame iz kotlov ogljik, olje in amoniak.

Ogenj je izbruhnil od polosmih, tri ure zatem, ko so delavci zapustili naprave. Naenkrat je stalno poslopje v plamenih in predno se je moglo alarmirati požarno brambo, je gorelo že drugo.

Stiskalnice so visoke kakih 40 črevljev, dolge 50 in široke sto. V to stiskalnico prideva vosek in parafin v tekočem stanju. Kapaciteta teh dveh postopij je za vosek ali parafin 10,000 ton.

Standard Oil naprave v Bayonne imajo dobro urejeno požarno brambo z brzgalicami in 1000 črevljev. Požarni signal je spravil 1600 delavcev, ki so delali na dvoriščih, takoj na noge in gasilno orodje je imelo kmalu dosti moštva.

Stirje prevozni čolni družbe so sesali vodo in na goreča poslopja se je pričela ulivati velikanska množina vode. Tudi delavci, ki so bili že prosti, so prihiteli na pomol in kmalu je bilo 5000 mož na delu, da pogase ogenj. Vsebino v bližini nahajajočih se reservorjev so izpraznili ter pričeli oblivati vodo s oljem prepojene rezervoarje. Pol ure po izbruhu požara se je dogodila eksplozija, vendar pa je bila le parna cev, ki se je razpočila v enem gorečem postopju. Požar je razvil velikanski dim. Prava sreča je bila, da ni bilo vatra ter radi tega iskre niso mogle letetidaleč.

Rocsevelt in mornarica.

Newport, N. Y., 2. julija. — Ob prički obletnice vstanovitve progresivne stranke je razpravljal polkovnik Roosevelt o "ameriški mornarici." Povdralj je, da imamo veliko premalo bojničnih lajdi z ozirom na druge manjše države. Združene države morajo po njegovem mnenju presegati vse ostale vlade glede mornarice.

Veliki polet.

Pariz, Francosko, 2. julija. — Francoski avijatik Marcel G. Brindeljonec, ki je prelepel s svojim zrakoplovom 3100 angleških milij, se je danes vrnil sem. Sprejeli ga je celo flotila aeroplakov. 10. junija se je napotil preko Berlinove v Varšavo, Petrograd in nazaj preko Stockholma, Kopenhagena, Hamburga in Haaga v Pariz.

Cena vožnja.

Parnik od Austro-American proge

ALICE

odpluje dne 9. julija 1913.

Vožnja stane iz New Yorka do:

Trsta in Reke \$34.00

Ljubljane 35.18

Zagreba 35.08

Vožnje listke je dobiti pri

Frank Saksler,

FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St., New York City.

Vstaške čete so zavzele po več utrajočem boju mesto Villa Guadalupe.

BOJI NA SEVERU.

Vstaši ciperajo zelo uspešno tudib v državi Sonora. Usoda bratov Madera.

El Paso, Tex., 2. julija. — Pred mestom Villa Guadalupe, samo 40 milij oddaljeno od Juarez, se je vršilo krvavo klanje med vstaškimi in vladnimi četami. Vodja vstašev, Toribio Ortega si je končno s svojimi 400 možimi podaril mestec Guadalupe ter je dočela potokom federalni obleganje mesta je trajalo celo noč: število padlih vojakov se ni znamo.

Tudi mestec San Ignacio, ki leži med vstašom in Guadalupe, samo 40 milij odd

Kako se je George Washington zaljubil in oženil.

Zgodovinska črtica. Priredil G. P.

Dočim je zbiral Forbes svoje čete pri Cumberland ter se pripravljal na pohod proti Duquesne, je bil poslan polkovnik Washington, čevar vojaki so potrebovali orožja, sotor v skoro vsega drugega, v Williamsburg, da pove pred velikim svetom, kako stoji stvari. Tako je sedel na konju v spremstvu nekega Bishop-a, dobro izvršenega vojaškega služe, i je preje služil pri generalu Radcock-u.

Ko se je v prevoznom čolnu prepeljal preko reke Pamunkey, se je seznanil z Mr. Chamberlaynem, ki je živel tam v bližini. Slednji je takoj povabil Washingtona, naj gre z njim v njegovo hišo. Le težko ga je pregorovil, ker je hotel Washington kar najpreje priti v Williamsburg, da izvrši dano naročilo.

Med gosti v hiši Mr. Chamberlayna je bila tudi mlada, vetroča udova, Mrs. Martha Custis. Njen soprog je bil umrl pred tremi leti ter ji zapustil dva otroka ter veliko premoženje. Kakor pravijo, je bila Mrs. Custis majhne posestave, a zelo lepo raščena, lepih potez, črnih oči in las. Njeno vezenje prosto prikupljeno kot vseh žensk v južnih državah.

Ako jo je Washington že kej preje videl ni znano. Obed ni bil niti končan ko se je že dovezlo sreco Washingtona unelo za lepo udovo, Sluga Bishop je čakal točno zunaj s konji, a zaljubljene je še vedno sedel poleg prikopne udove. Konji so nestrpno bili ob tla, a Washington je prvič v življenju omahnil na poti strogega izpolnjevanja dolžnosti. Polnoma očaran je pustil vesti konje nazaj v hlev ter pozabil za par ur na težave vojne. In v bajni polutemi lepega poletnega včera je sedel poleg ženske, katero je ljubil ter pil globoko iz najsladkejšega, in najčestnejšega studia, s katerim je obdarila hrava svoje ljubljence.

Dragocene historične relikvije Združenih držav.

—

Naša najbolj dragocena historična relikvija je nedvomno "Proglasenje neodvisnosti" in "Konstitucija" Združenih držav, katera sta shranjeni v knjižnici državnega oddelka v Washingtonu in star že nad 130 let. Ker se pa boji vlada, da bi se ti važni listini ne povarijali, se je omisili za shrambo istih varno jekleno blagajno. Niti člani kabinet, niti državni poslaneči, še manj pa ljudstvo nima prilike da bi videlo te listine, ker je blagajna vedno zaprta. Če bi se namreč držalo označena dokumenta na zraku in pri dnevnih svetlobi, bi bila že lahko davno uničena.

Washington je nato pohitel k vojnim četam v Winchester. Kmalu nato je zavzel ne 25. novembra 1758, trdnjava Duquesne ter odložil nad svoje mesto kot vrhovni poveljnik čet v Virginiji. Zadnji dan leta 1758, se je poslovil od svojih častnikov. Par dni pozneje, dne 6. januarja 1759, je praznoval svojo poroko z Mrs. Custis na njenem posestvu "The White House" v veselju krogu sorodnikov in prijateljev.

Mr. Custis, prvi mož, je zapustil svoji udovi veliko posestvo in veliko denarja. Tretina je pripravljala udovi, ostali dve pa otrokom. Celotno premoženje pa je oskrboval Washington zelo previdno in razumno. Popolnoma se je sedaj udal dolžnostim in prijetnostim življenga na deželi.

Takrat so vladali v Virginiji še aristokratični časi. Posestva so bila velika ter so ostajala vedno v posesti ene in iste družine. Veliko bogatih družin je imelo sorodnike v Angliji. Mladi sinovi so sli v svrhu višje izobrazbe na Angleško ter so se vračali z navadami in okusi prvotne domovine.

Življenje v bogatih družinah Virginije se je zelo razlikovalo od današnjega. Hiše so bile velike in vladala je v njih gotoljubnost, kot je sedaj ni več najti. Povsed je bilo videti elegante vozove, krasne konje in Washington naprimer je imel v voz uprežene, štiri konje ter luirane služabnike, kadar je sprejemal goste ter jih vodil nazaj na njihove domove. On sam pa je vedno le jal.

V takratnih dneh je bilo veliko posestvo v Virginiji podobno manjemu kraljestvu. Glavna hiša je bila nekako sedež vlade, krog katere so se zgrinjala druga poslo-

pja. V tej hiši je vladal gospodar. Njegov nadzornik je bil prvi minister in glavni organ eksekutivne. Imel je na razpolago celo legijo uslužbenec, črncev-sužnjev za dela na polju. Stanovanja teh sužnjev so tvorila cele vasi majhnih hišic ali koč, ki so bile obdane od vrtov, kurnikov, krog katerih se je igralo na stotine majhnih črncev.

Med sužnji so bili vsakovrstni rokodelci: krojači, črevljari, mitjarji, kovači itd. tako, da je našelina ali grajsčina proizvajala skoraj vse sama. Luksurijozne predmete pa so uvažali iz Anglike.

Ne kot drugi posestniki v Virginiji, je Washington v lastni osebi nadzoroval dela na svojem posestvu. Njegova poštenost je bila tako notorijena, da zavojev, ki so nosili znak "George Washington, Mount Vernon", carinske oblasti v pristaniščih zapadne Indije niti pregledale niso.

Ustajal je zgodaj, še predno je napočilo jutro. Nato je dal potrebne ukaze ter zajutrkoval ob sedmi uri.

S svojimi črnimi je ravnal lepo. Skrbel je za njihovo udobnost ter se posebno brigal zaradi tako so oboleli. Ni pa trpel lenobe ter je zahteval od svojih ljudi natančno izpolnjevanje njihovih dolžnosti.

Tudi lov je bilo njegovo veselje. V lovske sezone, ko je jahal na vse zgodaj zjutraj, da obiše bolj oddaljene dele svojega posestva, je često vzel s seboj psa, da zasedli lisico. Bil je izvrsten jezdec. Kadars je bila lovska sezija na višku, je povabil na lov svoje sestre.

Potomac-reka, na katero je mimo posestvo Washingtona, je bila tudi večkrat pozorišče slavnosti na vodi, katerih so se udeleževali vsi premožnejši sosedji.

V resnem izpolnjevanju dolžnosti je tako poteklo par let, nakar se je pričela doba angleškega zatiranja in boja za neodvisnost ameriških provinc.

Mati umira.

—

Velikomestna črtica. Spisal I. Z.

Bilo je pred leti meseca marca že pozno v noči, ko sem se vrnil iz New Yorka proti Brooklynu domov. Dasisravno je že poganjali kostonj v tem ali onem mestni parku male brste, — oznanjevalec pomlad, je bio proti polnoči še vseeno precej hladno, ker nista je pustila estra kanadska burja svoje poslovilne pozdrave semkaj od severa.

Zive duše nisi več videl na cesti; le tutaput je stal kak policiest, vihteč z desnico svoje leseno orče in v preganjanje časa. Po uru trajajoči vožnji pocestne ženljice sem dosegel konečno do H... Ave., nedaleč od mojega stanovanja. Predno sem pa krenil na levo, me je zvabilo hrupno vpitje v bližino gostilno, stojecu ravno na vogalu ceste. Se danes mi je žal tega koraka, kajti tako žalostnega prizora kakor nekdo sem videl baš isto noč ne pozabim kmalu.

Tankaj v kotu za "baro" je stal neznan mi gost, star kakih 50 let; raztrgan in razepan od vrha do tal; bil vam je res pravi tip velikomestnega postopa.

"Dajte mi glažek viske", je veljal natakarju z osornim glasom med tem ko mu je ponujal z umazanimi prsti desetico pod nos.

"Ne dam vam nicesar. Pijani ste že", mu odgovori vestni natakar. Te besedice je bilo slišati v nepreslednem govoru kakre pol ure. Jaz sem pa vporabil med tem časom priliko, da sem se pomaknil malo bližje njega in sem prizakoval na izid krega.

Kam dovede res človeka pijat! — Neznanec ni bil nikakor več podoben človeku; to sem prepoznał že iz njegovih potez na obrazu. Oči je imel namreč izbuljene liki očem krvoločnega tigra, ki preži na svojo žrtev. In s tem živinskem pogledom se je pohlepno obračal venomer proti velikemu buteljki žganju, stojecu pred natakarjem. Kaj mu je bilo mar za svojce in družino? samo da je njegova pokvarjena duša plavala v alkoholu. In če si je že morda prislužil ka cent, ga je brezobjektno potrošil za žganje.

"Ali mi res nočete več dati vsaj za 5 centov žganja? Rad bi še domov; mirazi me po celem životu."

"Le idite domov, — — — dovolj ga že imate", so mu veleli natakar, gostilničar in še nekaj govor.

Med tem se pa prikaže pri stranskih vratih mala postava novega gosta; bil je to deček, star kakih 9 let. Takoj pri prvem pogledu sem spoznal, da je siromašni staršev, to so tudi pričali raztrgani čeveljki na njegovih nogah, ker mu je že pri prstih gledala revščina na plano. Poleg tega je prisopel v gostilno tudi brez sunčnika in klobuka.

"Dajte mi vsaj kozarec piva velim Vam zadnjič", je zopet zahvalil nepoznani mi gost s hripenim glasom.

"Oče idite domov! Čas je že. Kje imate pa zdravilo za mater?" je pocukal došli deček razburjenega gosta za sunčnico. Dečka je pri tem stresel mraz, da se je zatekel na bližnji stol poleg peči in je pričel ondi bridko jokati.

Vtisa, katerega sem občutil v tem trenotku ne pozabim nikdar. Predstavljamte si le mile poglede siromašnega in lačnega otroka, ki sila svojega pijanega očeta domov, in to že takoj pozno v noči. Deček je dobro znał, čemu ravno ga je poslala njegova na smrt bolnati v bližnjo gostilno po očetu. Morda ji že ni bilo več dosti mar za malosrečnega gospodarja družine, a mar ji je bilo pa za zdravilo, katero ji je pri brezplačnem obisku zapisal mestni

zdravnik. Pred odhodom ji je cepodaril 2 desetici za nakup kruha, ali pa za skledno dobre juhe. Ena desetica je uročila že zopet pisanemu možu za kruh, druga je bila pa namenjena za lekarnarja.

Nevsmiljeni hišni gospodar jo je hotel postaviti že na predelan venjak na cesto zaradi neplačane najemnine. — In vsega tega je krov samo njen mož. — Namesto, da bi delal, pa raje postopa po gostilnah, tako, da je pognal skozi grlo že ves njeni postranski prihranek.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, pa greva s sinom domov", tako je zopet zahvalil nepoznani mi pijačni.

"Nekdo preplašen sinček ga je pa nato še enkrat s povzdignjenim rokom na kolcnih prosil sledče:

"Oče, nikan več ne pijeti! Mati bode zopet huda in žalostna. Idite naglo domov z zdravili, kajti materi je jela zopet bruhati kri iz ust. Oče! Oče! Morda pa že mati

se oglaši telefon. Prosi, naj gospoda N. nemudoma pride k madam X., da ji splete lase. Če nekaj minut se vstavi pred brivnico avtomobil, da odpelje gospodieno. Nič hudega slučega dekle res sede v avtomobil in od tedaj je ni nikče več videl. Telefoniral se je bilo iz javnega telefonskega urada,

ime in naslov dotične dame seveda ne eksistira. — Neko dekle potuje v London v službo. Malo pred prihodom v London je neka sopotujčica dama ponudi biskvit. Na postaji v Londonu ji pomaga spraviti prtljago, nato pa poklicne izvoščke, češ, da se je peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical dama, ki je vršila misijo na kolodvor, in ji izročil dekletu. Dama je odpeljala dekleto v čakalnico in jo haščila.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, da se peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical dama, ki je vršila misijo na kolodvor, in ji izročil dekletu. Dama je odpeljala dekleto v čakalnico in jo haščila.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, da se peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical dama, ki je vršila misijo na kolodvor, in ji izročil dekletu. Dama je odpeljala dekleto v čakalnico in jo haščila.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, da se peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical dama, ki je vršila misijo na kolodvor, in ji izročil dekletu. Dama je odpeljala dekleto v čakalnico in jo haščila.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, da se peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical dama, ki je vršila misijo na kolodvor, in ji izročil dekletu. Dama je odpeljala dekleto v čakalnico in jo haščila.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, da se peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical dama, ki je vršila misijo na kolodvor, in ji izročil dekletu. Dama je odpeljala dekleto v čakalnico in jo haščila.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, da se peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical dama, ki je vršila misijo na kolodvor, in ji izročil dekletu. Dama je odpeljala dekleto v čakalnico in jo haščila.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, da se peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical dama, ki je vršila misijo na kolodvor, in ji izročil dekletu. Dama je odpeljala dekleto v čakalnico in jo haščila.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, da se peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical dama, ki je vršila misijo na kolodvor, in ji izročil dekletu. Dama je odpeljala dekleto v čakalnico in jo haščila.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, da se peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical dama, ki je vršila misijo na kolodvor, in ji izročil dekletu. Dama je odpeljala dekleto v čakalnico in jo haščila.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, da se peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical dama, ki je vršila misijo na kolodvor, in ji izročil dekletu. Dama je odpeljala dekleto v čakalnico in jo haščila.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, da se peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical dama, ki je vršila misijo na kolodvor, in ji izročil dekletu. Dama je odpeljala dekleto v čakalnico in jo haščila.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, da se peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical dama, ki je vršila misijo na kolodvor, in ji izročil dekletu. Dama je odpeljala dekleto v čakalnico in jo haščila.

"Prokleta takata postrežba! Kaj mislite, da nimam denarja? Samo Še v pozrek viske mi dajte, da se peljata skupaj. Dama je opazoval nekaj redan, ker se mu je zdela sumlj

50-letnica vojne pri Gettysburgu.

Nobena izmed bitk, kar se jih je bilo na našem severoameriškem ozemlju ni ostala v tako živem spominu med ljudstvom, kakor bitka pri Gettysburgu v Pensilvaniji, koje petdesetletnico obhajamo letos. O nobenih drugih bitki se toliko ne govorji; nobena druga

ali za vojni davek sledče: 1000 klobukov, 1200 parov čevljev, 1000 parov nogavie in \$28.000 govega dnarja. Zatem je nameral general Early dospeti s svoimi četami preko Columbia mostu do mesta Lancaster in dalje do Harrisburga, prestolice države Penns. Ewell naj bi pa to mesto zaeno napadel od nasprotnega strani. A vsi ti lepi načrti so se povelenjkom izjavili. Oddelek milice je namreč se pravočasno razdejal označeni most. Glavni napad na mesto Harrisburg, dolo-

ško, namreč: Goetzburg. Kdo bi si misil, da je bog vojske določil ravno to mirno in zadovoljno farmersko naselbino za pozorišče močernega bratskega kralja.

Omenili smo že, da se je bila bitka pri Gettysburgu le po naključju, ali slučajno; niti povelenjki konfederacijske armade, niti vojskovodja unijskih čet nista še tedaj računala na resen napad ali na trdnevo bitko, ki se je v tem mestu vršila. Do tega je pa prišlo sledče:

Dne 30. junija 1863. dospela je

lje so prevzeli različne pozicije gen. Shimmelfenig, Barlow in Schurz; enajsti kor je najprej vtrabril za varnin ozidjem mestnega pokopališča; med tem casom so se pa že jeli dvigati na severni strani gradiči dima, znamenje sovražnikovega napada, ali pustošenja.

General Lee je imel 70.000

Major General Daniel E. Sickles, U. S. A.
—Photo by John Godebrell.

Major General George G. Meade, U. S. A.
—From Campfire and Battlefield.

vedalo, dasiravno je dospel general Ewell že 3 milje v bližino mesta. General Lee je naposlед brzavno odpoklical vse svoje čete nazaj.

Leejevo prodiranje proti severu so opazovale unijske čete z največjo pozornostjo. Unijski general Hooker je zapustil vsled tega brez kakega odlaganja svoje tabořice pri Rappahannocku, ter se je napotil proti sovražniku, prihajajočem zapadno od Blue Ridge. Njegova glavna misel je bila, da ščiti zvezno prestolico pred morebitnim napadom sopražnika.

Nikomur drugemu ni grenila državljanjska vojska bolj sreca, kakor tedanjemu predsedniku Abrahamu Lincolnu. Vedel je namreč, da preti Združenim državam morebitni pogin, ako bi general Lee prodri do Washingtona in do važnih postojank države Pennsylvania. Radi tega je sredi junija 1863. sklical pod orožje 100.000 mož milice iz države Maryland, Penns., Ohio in West Va. Zaeno je pa zaprosil Lincoln za pomoč 13 drugih držav. Temu klicu se je napreje in najbolje odzval general Seymour iz države New York.

Med tem časom je pa zbiral general Lee na jugu oddelke Stuartske kavalerije, ki je bila precej razpršena naokoli. Stuart sam ni vedel o blizajočem se severnem sovražniku, taborečem ob Potomac reki. O tem se ga šele 28. junija obvestili. Hudo mu je bilo, da mu sovražnik zapiral pot preko države Virginije, glavni in najbolj važni progi. Lee je odpoklical vsled tega takoj se general Ewell, čete s Susquehanne in vse bližnje oddelke in jih je koncentriral pri Cashtownu.

Med unijsko armado ob Potomac reki se je izvršila tudi med tem časom važna premena še pred odločilno bitko. Poveljnik Joe Hooker, znan tudi pod imenom "Fighting Joe" je bil namreč med častniki in vojaštvo skrajno nepriljubljen; da se izogne vednim zabavljam, je dne 27. junija odložil poveljništvo; washingtonska vlada je postavila takoj zatem na njegovo mesto George G. Meadeja. S tem kompromisnim generalom so bili vsi vojaki izredno zadovoljni; trdil je o njem celo Lee sam, da je za Grantom najboljši vojskovodja unijske armade.

Tako se je pripravljalo na obeh straneh počasi na odločilno bitko,

katera se je vrnila par dni kasneje po naključju pred mestom Gettysburg. Pa. Tedaj je štelo to mestu 3000 prebivalcev. To zgodovinsko mesto leži v malo ozini med Potomac in Susquehanna reko, koje oklepa South Mountain gorovje. Mesto samo na sebi ima tako pomembivo lego, da se ga mora pristevati ključu do bližnjih pensilvanskih prehodnih točk. Iz te ozine vodi na razne kraje 12 lepih cest, ki se vijejo čez bližnje hribe. V okolici Gettysburga se pristorja lepe kmetije, kjer so bili že pred 50 leti naseljeni po večini nemški farmerji. Prve mesece tega mesta je bilo tudi nem-

PRIZORI Z BITKE PRI GETTYSBURGU IN RAZNI POVELJNIKI SOVRAŽNIH ARMAD.

namreč v Gettysburg Pettigrečen na 29. junija se torej odpoveda brigada konfederacijskega, da si nabavi potrebnega obuvala za vojake; pri tem je pa naletel na povelnik na divizijo severne kavalerije pod vodstvom gen. Buforda. Pettigrew ni slutil, da ima njegov unijski nasprotnik v ozadju tudi pehotu; morda iz zvječi ali iz previdnosti se je takoj zatem umaknil dalje iz mesta Gettysburg do Marshevega potoka, ki se vije južno-zapadno od mesta pod Wiltoughy Runom. Na predvečer bitke, dne 30. junija sta taborila že oba sovražnika v okrožju 20 milij okoli in okoli mesta. Konfederacijska armada je operativna na severnej in zapadnej strani, unijske čete pa na južni in iztočni strani.

Dasiravno je zvedel kavalerijski general Buford o močnih pozicijah sovražnika tudi šele 1. julija, je sklenil da bode ostal s svoimi 4000 jezdci pri Seminary Ridge; pri tem je razdelil posamezne baterije po vseh cestah okoli Mummasburga, Cashtowna in Fairfielda; pri tem se je zanašal na odpomoč lastnega kriila, taborečega na levi strani. Ob 8. uri zvečer je padel prvi strel proti blizajočemu sovražniku, diviziji Hetha, nedaleč od vasi Cashtown. Ko je dobival sovražnik vedno večja ojačanja, je prisokil Buford takoj na pomoč gen. Reynolds s svojim 11. korom. Pri tem je Reynolds pogodila krogelj nekaj konfederacijskega vojaka, da se je zvrnil s konja. Izguba tega generala je bila za unijsko armado nenadomestljiva; kajti Reynolds je bil vojak od nog do glave; priljubljen med vojaštvom in častniki. Njegovo mesto je prevzel še isti dan gen. Doubleday. Z vojskovanjem se je začasno na tem krilu prenehalo. Doubleday se je vseeno med tem časom posrečilo zajeti celo južno brigado pod vodstvom generala Archerja. S tem sta si bila že iz mladih nog pristreljata. Ko so peljali jetnike preko fronte je pozdravil Doubleday svojega nasprotnika sledče: "Dobro jutro prijatelj. Veseli me, da se zopet vidiva!"

Proti poldnevu je dospel Howard s svojim korom, da je prevzel mesto Reynolds; gen. Doubleday je poveljeval 1. koru; da-

skupnega vojaštva, njegov načrtni gen. Meade pa 93.000.

Za prvi krvavi spopad se je torej pripravljalo na obeh straneh s združenimi močmi. Ko se je vnešla bitka dne 1. julija je dobival general Lee vedno več poguma; bil si je že takorekoč do celavzest popolne zmage; pa srča mu ni bila zadnjih dan mila. Obenamadi sta imeli pri prvih spopadih velike izgube kajti od Leejevega armada kora št. 1, 3. in 11. je preostalo le malo številno živih; kora št. 2. in 5. je bil popolnoma razkopljen; uspešno pozicijo je imel samo še kor št. 6. in 12.

Dne 3. julija na vse zgodaj so jelo zopet pokali puške ter topovi iz sovražnih čet na Culp's Hill; streljanje je trajalo celih 6 ur; zatem je pa nastala na obeh straneh tišina kakor v grobu. Ta molk se je raztekel od minute do minute, od ure do ure tako, da se je mislilo že na obeh straneh, da je premoč bojevnih vrst popolnoma strta. Ob eni uri popolnove se je začelo s Seminary Ridge tabořica zopet dva mogočna strela; ta dva strela sta naznajala zopetni pričetek bitke. Leejeva armada je štela 120 topov; unijska pa samo 80; in tako se je pričela kanonada na obeh straneh, koje še ne pomni naša ameriška zgodovina. Streljanje s topov je bilo tako glasno, da se ni zanimalo razločevati povelj posameznih častnikov. Dvoboj s topovi je veljal torej na življene in smrt. Cez poldrugo uro je izdal arterijski šef Potomac armade, general Hunt ukaz, da mora baterija za baterijo sešasoma prenehati streljanje nekaj že radi tege, da se je zamoglo nabaviti zopetne municie, nekaj pa tudi vleči tega, da bi se pokazalo sovražniku navidezno velike izgube.

Unijska armada je bila poleg tega še vseeno za napad vedno pripravljena. Najbolj važno pozicijo je imel Hankov 1. in 2. kor, preskrbljen s potrebnimi rezervami za naskok predne fronte sovražnika. Častnikom se je izdal strogi ukaz, naj ustrelijo vsakega bojevnika na mestu, ki bi skušal pobegniti iz svoje vrste. Ob 3. uri popolnove se je pričel zopet

ni spopad z Leejevimi četami na Longstreetu.

Divizija gen. Pickettsa, tabořica na bližnjem hribu je dobila ukaz, da naj poskusni z 15.000 možimi pomnoženo silo zadnjo srce. Žal pa, da je ostala v zgodovini gettysburške bitke zapisa na ravno ta divizija z najbolj krvavimi črkami. Ko so se Pickettova divizija čete pomikale dalje proti dolini, so plapolale številne zastave v odsevnu svetih bajonetov, med tem ko je pošiljalo žarno solnice svoje zadnje poljube v smrt namenjene vrste. Dolina, katero je imela prekoračiti Pickettova divizija, je bila široka približno eno miljo. Ko so se prikazale Leejeve čete iz temnega gozda, jih je pozdravila celo plava krogelj severne baterije; nič jih ni to strašilo, kajti korakali so pogumno naprej ali naravnost smrti v naravnosti. Njegov poveljnik mu je kazual, da se ne sme ganiti z mesta, ker je imel nalogo čuvati prehodno cesto do Cemetery Ridge, kjer je taborilo nad 4000 mož generala Picketta. Ker se mu je sovražnik vedno bolj in bolj bližil, je stotnik Miller kar na svojo roko peljal onih 80 mož malo dalje, odkoder je streljal na sovražnika. Tekom ure se je znižalo število Millerjevih vojakov na 5 mož z njim vred. Ti so se streljali nevstrasheno naprej tokratno časa, da je popadal veliko število nasprotnika, ostali so se pa komečno spustili v beg. Za to junaštvo mu je podelila kasneje vladu zlato kolajno, dasiravno eno ravan v tem slučaju proti poljubnemu generalu.

Mnogo strahu, lakote in žeje so morali prestati revni vojaki v bitki pri Gettysburgu. Oblenje so bili bolj siromašno. Upoštevati je pa pri tem še neznosno vročino, ki je vladala sredni najhujši položaj. Na tisoči in tisoči jih je popadal na tla, predno soše dospeli v bojne vrste. Njihova hrana je bila kakor zatrjujejo veterani zjutraj: suhor, slanina, fižol in kava; opoldne: slanina, fižol, suhor in kava; zvečer, fižol, suhor, slanina in kava.

Prav te dni se vrši v Gettysburgu 50-letnica te velepotomne bitke. Država Penns. se je pripravljala na to slavlje že več let, da je nabavila skupaj potrebno sveto \$435.000 za pokritje stroškov. Slavnostni odbor je pozval na 4-dnevno praznovanje vse še živeče veterane od bližu in daleč. Vsak veteran, bodisi bivši konfederacijski ali unijski vojak bo imel popolnoma prosto vožnjo do slavnostnega kraja in domov. Poleg tega se bo umetlo vdeležnikom tudi lepo veteransko uniformo za

Pickett's Charge at Gettysburg.

koj uvidel polkovnik Kryzanowski, (rodom Poljak) in je prihitel Ewellu na ponoč v dvema polkoma pehote. Konfederacijski sovražnik se je že jel pomikati dalje preko ozidja, ko so jih Ewellove baterije še pravočasno prepodile. Tudi tu je veljalo v jakom gestu: "Zmagata ali smrt". Med ostalimi je vodil eno baterijo sovražnika, tudi neki, še zelo mlad častnik. Ko se je ta približal poveleniku unijske baterije mu je zaklical: "This battery is ours" ("Ta baterija je naša"), takoj zatem plane nek unijski vojak iz prednje vrste (bil je rodrom Nemec in zaključil: "No this battery is unse" ("Ne, ta baterija je naša")), med tem ga je pobil s kopitom puške na tla. Po kratkem bojevanju se je moral na sovražnik umakniti v ozadje.

Nemogoče je našteti vse posamezne hrabre čine, katere so izvrsili v tej vojski bodisi unijski ali konfederacijski vojaki. Eden izmed najbolj pomemljivih je pa gotovo porav sovražnika po stotniku Millerju, dodeljenemu 3. kavalerijskemu regimentu iz Pennsylvania. Stotnik Miller je stal 2. julija s svojim škadronom, brojecim 80 mož v nekem gorskem zatihu. Njegov poveljnik mu je kazual, da se ne sme ganiti z mesta, ker je imel nalogo čuvati prehodno cesto do Cemetery Ridge, kjer je taborilo nad 4000 mož generala Picketta. Ker se mu je sovražnik vedno bolj in bolj bližil, je stotnik Miller kar na svojo roko peljal onih 80 mož malo dalje, odkoder je streljal na sovražnika. Tekom ure se je znižalo število Millerjevih vojakov na 5 mož z njim vred. Ti so se streljali nevstrasheno naprej tokratno časa, da je popadal veliko število nasprotnika, ostali so se pa komečno spustili v beg. Za to junaštvo mu je podelila kasneje vladu zlato kolajno, dasiravno eno ravan v tem slučaju proti poljubnemu generalu.

Zaradi Redlove afere je prišel v kritičen položaj tudi poveljnik 8. voja in poveljajoči general v Pragipl. Giesl, brat avstro-ogrškega poslanika na Cetinju. Giesl je bil svoj čas še evidentnega biroja v generalnem štabu in predstojnik Redla, ki je bil takrat še stotnik. Giesl je Redla povsed in vedno silno protežiral in ga povabil vedno navzgor. Giesl je začel Redlo v kritičen položaj tudi kot poveljnika 8. kor, da se imenuje za generalnega stabnega člena njegova kora Redl. Tako se je tudi zgodilo. Vsled temi leti manj veliko krvide in raznega sumnjenja in skro gotovo je, da bo moral Giesl v kratek čas zapustiti svoje mesto, katero mu je podelil cesar. General Giesl ima za sabo tako lepo kariero. Bil je tudi adjutant pokojnega prestolonaslednika in priča načrtni preiskavci v Redlovem stanovanju so našli 17.000 K denarja in zalogu uniform in civilne oblike. Poleg tega so dobili več jako finih fotografičnih aparatov, ki se navadno niti ne producijo. Ti aparati so opremljeni z električnimi reflektorji, tako da se fotografira že njimi tudi v temi. Redl je vpravil rabljati aparat za fotografiranje avstrijskih utrd. Hišna preiskava pa ni mogla dognati da bi imel Redl sokrivce med častniki.

Strahotno maščevanje.

Iz Petrograda naročajo: V vasi Panev v guberniji Kalih so se kmetje na strahoten način maščevali. V vasi staniuje židovska rodbina, katere poglavar se je tožil s kmeti in je pravdo dobil. Kmetje so iz maščevalnosti zabili ponobi vsa okna in vrata židovske hiše in jo začiali. Osem oseb je zgorelo, le najmanjšega otroka, ki je rešila mati, ker ga je vrgla skozi okno na vrt. Otok je postal živ. Kmete, ki so začiali, so aretilari.

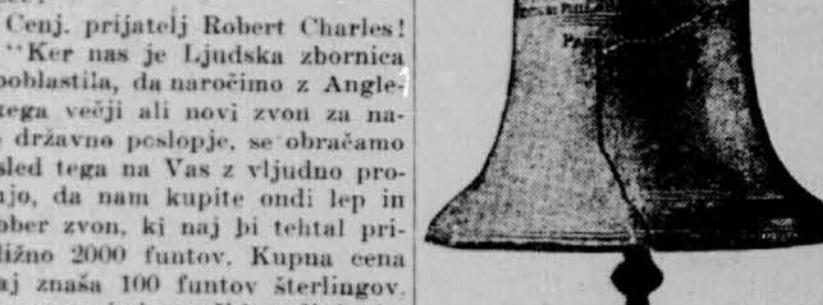
Zgodovina "Zvona prostosti".

K PRAZNIKU PROGLAŠENJA NEODVISNOSTI.

Med vsemi zvonomi, ki se nahaja po raznih cerkvah in drugih svabah širom naše domovine je stoto najbolj znanimenit, najbolj pomemben, najbolj časten in najbolj dragocen "Zvon prostosti", ki se nahaja se danes shranjen v stolpu državne palače v Philadelphia, Penns. Ker obhajamo ravno jutri že 137. povratak največjega ameriškega praznika, praznik "Proglašenja neodvisnosti", hujemo s tem podati našim enej, častiteljem oboširno zgodovino tega godovinskoga zvona.

Dne 27. januarja 1750. so skleili zastopniki tedaj še majhne ennsylvanske kolonije, da se imanžidati na javne stroške na južni strani goričnega poslopnega imerena stolpa in stopnice za nov zvon. Ta načrt se je kasneje izsil natanko po želji ljudstva: zvone državno ali zornično potrebe se je do cela prezidalo, počelo in popravilo, da je odgovaralo svojemu namenu. Pri tem bilo pa potreba naravnou tudi na premembro ali povečavo zvona. Tedaj je nameře že vira nekem koncu te državne majhen zvon, kateri se je ob gotovil prilikah; ta se je naročilo še pred letom 1750. z Angleškega.

Iz pisma, dатiranega z dnem 1. novembra 1751., kojega se hrani v državnih knjižnicah v Washingtonu razvidimo, da so tedanjii nadzorniki državnega kapitola v Philadelphia: Isaac Norris, Thomas Leech in Edward Warner označeni dan prvkrat pisali svojemu kolonialnemu zastopniku v Londonu glede naročila novega ali večjega zvona, ki je še danes med Američani v največji časti. Sodi se, da je to naročilo pismo se stavl Isaac Norris; ne ve se pa o tem da signurno. Tudi je vsaka misel o morebitni revoluciji in poznejši rabi zvona popolnoma izključena. Istočasno je živel ljudstvo po raznih kolonijah še povsem v miru in slogi; kakor znameno je zavrela še leta 1776. v ljudstvu želja po neodvisnosti. Nad vse čudno je pri tem, čemu ravno se je naročilo za zvon dolnavedeni svetopisemski rek? Označeno pismo se je glasilo sledede:

ZVON "PROSTOSTI".

Najbolj znamenito dejstvo pri tem je tudi, da ta zvon ni naznjal svobode ali neodvisnosti dne 4. julija 1776. temu šele 4 dni kasneje, ali dne 8. julija 1776. Zgodovinski zapisniki nam dajo kažejo, da je bil istočasno imenovan čuvajen zvona že postaran Andrew McNair. Govori se, pač o navdušenosti nekega dečka, ki je pritekel 4. juliju označenega leta čuvaju McNairu in mu klical: "Zvonne, zvonne!" Vendar ga zvesti čuvaj ni hotel ubogati. V Philadelphiji imajo še dandas v mestnem muzeju shranjeni nekaj kodrastih las tega domoljubnega dečka; njegova imena se pa ne ve.

Izmed članov državnega sveta se je izbralo pet mož, ki naj bi sestavili primoerno proglašenje neodvisnosti; to so bili: Thomas Jefferson, Benjamin Franklin, John Adams, Roger Sherman in Robert A. Livingston.

Predsedništvo tega odbora, ali glavno delo je prevzel Jefferson. Velevažno listino proglašenja neodvisnosti je ta odbor sestavljal v neki hiši na vogalu 7. in High ceste v Philadelphiji (sedaj Market St.), Dne 2. julija 1776. se je vršilo zaključeno ali glavno glasovanje za proglašenje; dne 3. in 4. julija je prišla stvar še enkrat v državnem svetu v debato in dne 4. julija 1776. proti večeru se je to važno listino v celoti podpisalo od 56 zastopnikov naroda. Med temi je bilo: 27 advokatov, 8 trgovcev, 6 zdravnikov, 6 farmerjev, 2 vojaka, 1 general, 1 duhovnik, 1 zemljemerje 2 politika, 1 likar in 1 čevljarski. Gledate zvonevam povodom proglašenja ameriške neodvisnosti nam kaže zgodovina jasno, da se je čuleto

še dne 8. julija 1776., kakor že povедano.

Dne 8. julija 1776. ob 11-tih dopoldne se je zbral ves narodni svet države Pennsylvania skupaj med temi so bili v prvi vrsti oni, ki so podpisali 4 dni preje označeno proglašenje. Ravnin ta čas se je zbral v "Philosophical" dvorani na 5. cesti mestni nadzorni odbor, odkoder je odkorakal "in corpore" proti mestni hiši. Ker so bile k temu zborovanju povabljeni še razne druge korporacije in društva iz mesta in okolice, korakali so vsi na ogrenjeno dvorišče državnega kapitola, zajedno se je po zbralo okoli državnega poslopja tudi mnogo radovednih in domoljubnih meščanov. V posebnem dvorani zbornice je bilo istočasno shranjeno orožje, v bližnjih barakah nedaleč od tamkaj pa streljivo. Slavnostnemu aktu je prisostvovalo tudi številno vojaštvo, ki je delalo z nasajenimi bajonetni šparil okoli in okoli poslopja. Proglašenje neodvisnosti se je prečitalo navzgor raz istočni balkon kapitola takoj zatem, ko je naznani "Zvon prostosti" najbolj pomemljivi dogodek v naši ameriški zgodovini. Ljudstvo je navdušeno poslušalo proglašenje in je bilo tedaj odkritih glav; osobito je veselilo one, ki so se s podpis zavezali, žrtvovati kri in življene v vse imetje za svojo, še tedaj svobodno in prosto domovino.

Za čitanje proglašenja neodvisnosti je določil okrajni šerif John Nixon-a, katerega je smatral najbolj sposobnim za ta posel vsled njegovega izredno čistega glasu. Nixon se je oglasil torej čitajoč proglašenje sledede:

Pogled na zgodovinsko "Državno hišo" v Philadelphiji, kjer je visel zvon "Prostosti" in počiva še danes.

"V kongresu dne 4. julija 1776. Naznanih poslanec Zedinjenih držav ameriških." — Zatem je prešel takoj na vsebinsko pomembnega in občutnega Jeffersonovega proglašenja, uveda, kojega navajamo najprvo v angleščini in sier: "When in the Course of human events it becomes necessary for one people to dissolve the political bands, which have connected them with another (ndt.) ali: "We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty and the pursuit of Happiness", itd.

V slovenskem prevodu se to glasi sledede: "Kadar nastane v poteku življenskih dogodkov potreba za kak narod, da pretrga politične vezi, katere so ga vezale s kakim drugim itd., ali: "Mi smatrano te resnice za samoobsebni in umnevne namreč, da so vsi ljudje ustvarjeni kot enaki, da jim je njih Stvarnik podaril gotovo neodrekljive pravice, da so med temi: življenje, prostost in stremljenje za srečo."

Nazvoče ljudstvo, ki je dotedaj pripadalo še pod angleško krono, je bilo velepomembne proglašenje naravnost razočarano. Ko so se zavedli storjenega koraka, je nastala med njimi na mah grobna tišina; kmalu zatem je pa zavladalo med navzočimi tako navdušenje za osvobojeno domovino, da ni mogel Nixon dalje čitat proglašenje. Nekateri so dvigali kvišku klobuke, drugi so dajali svojim srčnim čutilom duška z glasnim klicem in izrazi; tretji so se jokali samega veselja, ker so se vendar enkrat osvobodili angleškega jarma. Nixon je kasneje prečital proglašenje do konca s tako čistem in umljivim glasom, da je bilo mogoče razumeti vsako posamezno besedo precej daleč raz govorniški balon. Ko je končal s čitanjem, so zopet zaorili iz tisoč grl klici navdušenja. Stari McNair je pa na to iz nova z zvonom prostosti naznanjeval, da je končan slavnostni akt, proglašenje neodvisnosti. Kmalu zatem se je ljudstvo razšlo povsem mirno in zadovoljno na avto mesta.

Omeniti moramo zaeno, da je bilo dospel naročeni zvon čez nekaj mesecov iz Londona v Philadelphia, se je na veliko razočarjanje video in dognalo, da sta vila oba napisa v nepravi legi. Napis, naročnika zvona je bil na nekaj zdolej, spominsko geslo pri vorej. Zvon je izdelal Thomas

bilo enako lepo slišati pri proglašenju neodvisnosti tudi zvonenje v Kristovi cerkvi nedalč od slavnostnega akta. Istočasno je župnikoval v tej cerkvi Rev. Jakob Dueche. Dasiravno vnet podanik angleškega kralja je vseeno načelo svojemu cerkovniku, naj zvoni med proglašenjem neodvisnosti. Ker ni hotel označeni župnik nikakor prelomiti zvestobe svojemu vladarju, je obdržal še vseeno tudi kasneje v litanijski molitvi za kralja in njegovo družino; tega mu namreč niso hoteli zabraniti prvi državljan teda je svobodno ameriške republike. Na večer se je zbrala zopet velika množica ljudstva pred kapitolom, kjer so sneli v velikem navdušenjem grb angleškega kralja z označenega poslopja in ga javno na trgu začgali v znamenje, da je angleška moč za vedno strata v Združenih državah. O tej narodni slavnosti je posneti iz zgodovinskih podatkov, da je bilo 8. julija 1776. cel dan prekrasno soluno vreme; na večer so pa blesteli v neskončni daljavi jasne zvezde, ter tedaj prvi pozdravljale svobodno ameriško zemljo.

Žal pa da je vladala med tedanjimi ali prvotnimi državicami samo malo časa prava zadovoljnost in začeljena svoboda. Ze

lelka kasneje so privrili semajkruti Britje z namenom osvojiti si tedanje glavno mesto Philadelphia. Ker so se domačini zbrali, da jim ne bude sovražnik zaplenil zgodovinski zvon prostosti ali da bi ga dal morda preliti za topove, se je takoj sklenilo prečitati označeni zvon v malo mestecu Allentown. Zaeno so prenesli iz Philadelphia tudi sedem malih

kovanih členov.

Leta 1886. so postavili ta zvon v krasno varnostno omaro iz belega hрастovega lesa; na prednji strani omare je velika debela steklena plošča, da je mogoče videti razpoložen zvon. Ta omara je narejena tako, da se lahko spravi v slučaju ognja maglo na varno. Zvon "Prostosti" meri na robu 12 čevljev, pri krovu pa 7 in pol čevljev. Njegova debelota na dolenjem delu znaša 3 palec; težak je pa 2080 funtov; žvenkelj, ki je že precej izrabljen meri 3 čevlje in 2 palec. Napis zvona smo označili že preje; dodatno k dolenjemur napisu je omeniti samo, da sta vila zvonarja Pass in Stow v podznožje še svoje imen, kraj in letnico z rimskeimi številkami.

Velika razpoložen zvonu teče z dolenjega roba do napisa: "Philadelphia", jenja se pa ravno med črkama P in H. Da bi se zamoglo zadobiti zopet glas, so večaki navrtili v desni smeri do krone male luknje, pa se jim poskus ni posrečil. Rob provolne ali naravne razpoloke je precej okrušen radi tega, ker so jemali svoječasno zadovoljni obiskovalci male košček zvona v omari. Obris razpoloke na označenem zvonu je razločno videti na sliki, katero prinašamo tu in na tem mestu.

Večak Aleksander J. Querbridge zatrjuje da bi se zvon lahko pri najmanjšem gibjanju razobil; vsled tega je izdolbil nad koncem razpoloke male luknje, kar po njegovem zatrdiru ščiti zvon pred razpadom.

Zvon "Prostosti" je zavzemal častno mesto na sledenih razstavah: leta 1885. v New Orleansu, 1893. v Chicagi, 1895. v Atlanti, 1902. v Charlestenu, 1903. v Bostonu in 1904. v St. Louisu; ko so imeli leta 1908. ameriški livařji v Philadelphiji svojo konvencijo, so tudi vozili ta zvon v svečastnostem sprevodu po mestu. Najbrž zadnje potovanje bo pa naredil naš zvon "Prostosti" leta 1915., ko ga popeljajo še na svečastno razstavo v San Francisco. Da se našim zapadnim državljanom vstreže to željo, je naprosilo pred kratkim predsednika 60.000 šolskih otrok iz države Cal. Predsednik Wilson jim je izjemno še ugordil prošnjo, zaeno pa določil, naj viva zvon "Prostosti" zasluženi pokoj na onem mestu, kjer se je prvič oglasil pred 137 leti.

Dandanes nadomešča zgodovinski zvon "Prostosti" v stolpu državnega poslopja v Philadelphiji novi in nekaj večji zvon, katerega so obesili nad stolpom uro dne 4. julija 1876. Zvon in uro je podaril domoljubni meščan Henry Seybert iz Philadelphije. Poleg prvotnega spominskega napisa je vložilo na tem zvonu še več drugih patriotičnih in nabožnih rek.

Čuda tehnik.

Do leta 1835. se je oglašal zvon, ki je vse do leta 1835. na praznik proglašenja neodvisnosti, dalje je naznajan veselo zmago ali predaجو Cornwallis, največkrat je prečitala načrtno mesto, kjer je treba samostojno misliti. Lokomotiva se ustavi na določenih točkah, gre zopet sama od sebe naprej in postoji, ako na tračnicah naleti na kakovo oviro ali če proga ni prosta. Vse to dela električna moč, ki se uporablja v tem slučaju precej enostavno. Da se lokomotiva ustavi pred oviro, se zgoditi na primer tako-le: Mala električna lokomotiva za prevoz blaga nosi pred seboj nekoliko nad tračnimi potezami precej dolg locen — liki tipalnica žužek — ki se ob vsaki najmanjši oviri, tudi če mu pride človek ali žival na pot, skrči in tako stroju zapove: Stoj! Locen, ki je pritrjen na zaviti vzmeti, se takem slučaju dotakne s svojim zadnjim koncem odbijalne ploščete ter s tem pretrga električni tok. Istodobno pa se spoji druga električna zveza ter nastane nov električni tok, ki stroj zavre, oziroma žene lokomotivo v nasprotni smeri. Torej zavora! Kakor hitro je ovira odstranjena, se locen zopet sam od sebe raztegne — s pomočjo spiralnega vzmeta seveda — in glede zopet veselo v svet, paže na nove nevarnosti, vlak pa nadaljuje svojo začrtno mesto pot. Pravijo, da so vsi ti aparati neverjetno občutljivi in da se lokomotiva ustavi pred najmanjšim sovražnikom. Vkljuk temu pa lokomotivi opravi pošte precej hudo delo. Če jo enkrat napolni s edupolnim elektrijem, električno, ki teče deset kilometrov daleč. V osmih urah ti prepelje 70-tonat 1000 kilometrov daleč. Vleče pa do 16 vozov. Zlasti jo rabijo v temnih premogovnikih,

kjer kakor krt, toda malo hitrejše, rije po grozotnih predorih, pričemer se je že toliko "izobražila", da si razna predusmeh vrati. To bo kot poštenjak severi odpravi na ta način 400 pisem v minutu. Nikdar se še ne zmotil, ni treba, da bi ga kdo nadzoroval, ker je skrajno pošten, in kar je najboljše, nikdar ne godrja zadržati.

Toda to je še malenkost proti "postnemu radniku in vzemni in kolescih", ki zdaj že precej časa opravlja v Berolini svojo službo v splošno zadovoljnost "predstojnikov". Vrzi mu pisma ali dopisnice v zrelo, pa ti sam prilepi na jasno oblačenje zavojlo draginje in prene potrebne poštne znamke, ti piše plačite. Živi pa samo od malih znamke in pisma, ki pa morajo porci elektrike.

biti enako velikega obsega, poštne prestreje i naznani njih število, obenem pa tudi, koliko mora plačati. To bo kot poštenjak severi odpravi na ta način 400 pisem v minutu. Nikdar se še ne zmotil, ni treba, da bi ga nadzoroval, ker je skrajno pošten, in kar je najboljše, nikdar ne godrja zadržati.

To bo kot poštenjak severi odpravi na ta način 400 pisem v minutu. Nikdar se še ne zmotil, ni treba, da bi ga nadzoroval, ker je skrajno pošten, in kar je najboljše, nikdar ne godrja zadržati.

Phone 246.

FRANK PETKOVSEK,
Javni notar — Notary Public,
718-720 Market St., WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, najbolje ſtanje te izvrstne smotke — patentovana zdravila
PRODAJA vočne listke vseh prekomerskih
skrb. et.
POŠILJA denar v star kraj sancitiv
in poštene
UPRAVLJA vse v notarski posel spada
čica dels.

Zastopnik "GLAS NARODA", 82 Cortland St. New York.

ZA VSAKO SLOVENSKO DRUŠTVO V ZJEDINJENIH DRŽAVAH OB TEM ČASU SPLOŠNE DRAGINJE JE, DA NAŠA

slovenska unijska tiskarna računa še vedno najnižje cene za vse najboljše društvene in trgovske TISKOVINE. Tisoče zahval slovenskih društev po Ameriki, katerim smo tiskovine izgotovili, nam je velik dokaz, da smo ustregli že tisočim društvom.

Mi izdelujemo društveni papir, kuverte vseh mer, bolniške liste, pravila, prošnje za vsprem, placične knjižice, vse tiskovine za veselje. Ako imate sploh kako tiskovino, poslužite jo nam, in od nas dobite točen odgovor, koliko stane, delo je narejeno v najkrajšem času v vašo popolno zadovoljnost. Pišite po cene.

Prva slovenska unijska tiskarna

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Krasen gramofon.
Zastonj na poiskušnjo za 90 dni.
GRAND COLUMBIA

je daleko najboljši instrument. Regularna cena \$75.—
Naša posebna cena le \$38.—
in 12 plošč s pesmimi zastonj. \$40.— gramofon za \$22.50 s prostimi darili. Pišite ce-nik ali pa pošljite par dolarjev depozita, nakar vam po-sljemo gramofon za prosto poiskušnjo za 90 dni.

Transatlantic Co.
74 Cortland St., New York.

IVAN PAJK CONEMAUGH PA.

Tedenška pisma.

Piše Mike Cegare.

Pred posljimi dnevi in dobo kislih umar. Kratka slava "Limona kluba". Nova epidemija.

Na Ričevu, na moj rostni dan 1913.

Spoštovani Mr. Editor:

Lansko leto ob tem času me je tam v zapadni Mine Sotij skoraj še zeblo, letos smo pa pričeli te dni svetiati na vse pretege. Saj tudi ni rada ker imamo samo se 3 tedne do sv. Jakoba, začetnika in patrona poletne vročine. V Mine Sotij smo včasih meseca julija proti jutru ali večeru še kurili v peči in se zarinili pod "kovterček", sedaj tu pri nas v New Yorku, bi pa človek lahko že kostrurna na solnec pekel. Včasih sem tako "raziean", da bi se kar naraže spremenil v afričanskega zomoreja, ki ne nosijo ne spodnjega perila in ne oblike, a vseeno življa. Kaj se hoče? Doba kislih umar in pasjih dñi se nam približuje! Le poglejte na 17. strani Blazencove pravke onega Karata kako se van ozira zvito proti mesecu decembru čes, le potprije še 5 mesecev, pa bo bolje. Oj blago se človeku, ki sedaj mirno in brezskrbo v zidanici leži, naš svet premišljuje v literček drži; jaz bi takemu privoščil, da bi se ga do nezavesti navlekel. Ni čuda torej, da se fajtamo za izboljšanje našega položaja in za one meljone, katerih ne bomo nikdar dobili. — Jaz pravim samo to, da bi moral imeti vsak človek saj toliko denarja, da bi si lahko privoščil vsak dan samo en "pajutek" ječmenovega soka; tako se pa nekateri s tolarčki kar norčujejo. Nekaj časa bom še potpel, potem si bomo postavili Ročenfelerja za predezdeta; morda bo on zato po svoji smrti vsake mu Slovencu vsaj en tisočček zapustil; boljše bo toliko, kot —

zvani Sweet Sixteen" Ajs Krim, ki bo šel zaljubljence za med po 10 c. porcijo Ta Ajkskrin ima tako čudno in začarano lastnost v sebi, da postane vsak, če tudiže 70 let stari "Fellow" pri priči zaljubljen, ako ga povžije za en dolarček. Ravnotako je tudi z punčami. V Klevelandu sem ga poslal večer kar 3 tone; kajti tam je največ naših lemenjanov med drugimi ljudmi. Dobival se bo na Šenkler štritu štev. toliko in toliko. Tudi za Čik-Ago je pripravljena večja množina. Prav trdno sem prepričan, da ga bodo tudi naša čikaške svit sikišinke kaj naročile, sedaj ko jim tako vroče okoli sreca brea.

Predzadnji teden sem delal v nekem Šopu, kjer smo vstanovili krepčalni "Lemon klub". Pili smo mesto ječmenova samo lemenjan. Jaz sem bil za prvega in drugega blagajnika tega kluba tri dni in tri noči; potem je pa naš slavni "Lemon klub" zaspal spanje pravičnega za večne čase. Zmanjkal je namreč evenku v blagajni. Lemon in sladkorja pa ne delijo zastonj po naših grocerških storih. Vsak izmed članov ni hotel plačevati redno po 10c asesmentov za lemenjan; kajti bolj jaz je bil povseči Jurček ječmenovec; tako smo ostali z našim klubom na edilni. Plačujte torej redno vse asesmente!

Zadnji čas opažamo, da se je pojavila med nekaterimi slovenskimi Američankami takozvana "devors" epidemiya ali kriza. Svoje ljube možičke zapuščajo kar po notah, danes ta, — jutri pa druga. Ni éuda, da nas Bog kazuje s tako vročino zato. Zadnji je ušla neka boljša polovica svojemu možu tam nekje v West Viržinika državi, ker je imela preveliko piklo na svojega pordenjara. \$50 nagrade onemu, ki jo naide in pripelje nazaj! Že prej je pa popihala neka Slovenska svojemu možu v državi I le nos. Ta pa ni bila toliko vredna, ker ni bilo nič nagrade razpisane. In zopet sedaj išče nekdo iz Kanji zase države svojo nekdanjo Dulcinijo, vredno \$5. Jaz bom te dni malo gledal tu po Naju Yorku, če jih dobim. Dobrili bo onih \$55 kakor bi jih pobral na cesti. Za to si bom takoj kupil malega oslička za svojo eizo; pa jo bomo na zdravje divorsanih in ubeglih žensk furali po mestu okoli karor "ajne". Ako jih dobim, jih bom najprej pošteno prematil s karko metlo, zatem jih pa pošljemo po "šup" zopet v svoja gnezda.

Pa zdravstvujte zopet za enkrat!

Vaš vdani Vam

M. C.

NAŠ GOSPODAR.

edini slovenski magazin v Ameriki. Izhaaja na 32 stranch vsak mesec in večja za vas leto samo \$1.00. Prinaša podučne članke za gospodarstvo, gospodinjstvo, lepe povesti, razprave o naših gibanjih in zanimivosti iz celega sveta. Pošljite denar na:

Naš Gospodar,
2816 S. Lawndale Avenue,
(10-8 v 2 d) Chicago, Ill.

Oglas gozdarjem.

Potrebuje se večje število dobrih gozdarjev za delati drva. Plača je po \$1.20 od klastre, kompanijski šiht \$2, \$2.10—\$2.20 na dan, za beljenje od klastre \$2.50 in za razne druge dela na tirm pa po \$2.10 na dan.

The Cleveland Cliffs Iron Co.
Lumbering Departement
MARQUETTE, MICH.
Nadaljnja pojasnila daje
JOHN KNAUS,
Box 40
P. O. EBEN, JUNCTION, MICH.

CONEMAUGH DEPOSIT BANK

East Conemaugh, Pa.
54 Main St.

Najsigurnejša banka v vložno glavnico

50,000.00.

Hranilne vloge obrestujemo po 4%.

Se priporočamo Slovencem in Hrvatom.

Cyrus W. Davis, predsednik
W. E. Wissinger, blagajnik.

Premičen tast.

Bogat zasebnik novem oboževalu njegovih hčera: "Prav žal mi je. Vseh šest hčerk je že odan. Vsaka je dobila \$50.000 dobre."

"Ah, škoda, da sem došel prepozno. Poglejte še enkrat dobro; morda imate še katere v za logi?"

Iz skušnje.

A: "Pravite, da imate 5 krat več trgovske prakse nego jaz?"
Kako sploh to mogoče?

B: "Saj sem vendar že trikrat napovedal krido."

Iz svetovne izkušnje.

Oče svojemu že 35 let staremu sinu, dijaku: "Toliko si že star, pa sedaj nisi dosegel doktorske diplome."

Sin: "Dan danes nima več ljudstvo zaupanja v mlade zdravni ke."

VELIKA POŽRTVOVALNOST.

"Povem vam odkrito gospodična, da sem vedno nameval postati častnik. Iz požrtvovalnosti do vas sem pa sedaj oputil to misel, ker bi me lahko v vojski zadela sovražna krogla, — pa bi postala Vi prekmalu udova."

Tudi ukor.

Oče sinu: "Pusti slikarijo! Že 42 let si star, pa še nobene slike nisi prodal. Ko je bil Rafael v tem letih, je bil že pet let mrtev."

Med slikarji.

Slikar: "Kam ste pa namenjeli gospodična?"

Slikarica: "Naslikala bom vrh kuma cerkovnikov hlev in govedo na paši."

Višek prebrisaniosti.

"Povem vam gospoda Petelinaria, da nima moja 16-letna hčerka glede prebrisaniosti v celem okraju para."

"Kako to?"

"Pomislite vendar! Kupila si je knjigo "Zbirka ljubljinskih pisem" in je dala isto vezati v platnice "Bleiwessove kuhariče."

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

GOSJAKOVA DRUŽINA NA DEŽELI.

Pred počitnicami.

Soprog svoji ženi: "Ko došepš v Opatijo mi takoj brzavaj."

Žena: "Koliko denarja mi boš pa poslat?"

Slab zagover.

Šef pisarne: "Čemu vas ni bilo dva dni na delo?"

Knjigovodja: "Dobil sem pripravljeno v družini."

Šef: "Dosedaj ste ostajali pri takih prilikah le en sam dan doma."

Knjigovodja: "Oprostite g. šef. Sedaj so pa dvojčki."

Prepovedan sad.

Gopa kuharic: "Metka, kje pa tiči zopet naša nova hišna?"

Kuharica: "Zdi se mi, da sedi zopet na stopnicah pred kletjo in kadi v družbi Vašega gospoda — cigarete."

V aerodromu.

A: "Tako stara škatla, pa se je spušča v zrak z biplanom."

B: "Ker nì imela na zemlji sreče v ljubzni, jo sedaj išče nad zemljo."

Pred kasarno.

Narednik enoletnemu prostovoljcu: "Zares lepo! Dovršili ste gimnazijo, kjer ste se učili zoologije ali živilstva? Danes pa niti več ne veste, koliko konj steje švandron."

Diplomatično.

Mati: "Čemu pa vedno govoriti slabe stvari zahtrbitno o tvorjih tovarish?"

Ivanka: "Tepla sta se, kdo bo dobil prvi škrilatice da bo zamolil ostati doma."

DOBRO ZNAMENJE.

"Povem ti ljubi bratran ec, da bom danes skoro gojeto sedenar stela."

"Kako to veš?"

"Ker me srbi desna dlan."

"Posodi mi torej posodi \$25 za novo oblieko."

Neprijetni spomini.

Prvi hribolaze, ležeč v globokem jarku zapazi še nekega drugega ponesrečenca:

"Oprostite gospod! Zdi se mi, da sva se že nekoč videla skupaj; pa sam ne vem kje!"

"Strela božja saj res! Prvi sem vas spoznal tudi v nekem prepadu ravno danes leta, ko sem se mudil na Triglavu. Sedaj pa lahko kar tukaj praznujeva obletnico."

Nova kuharica.

Gospa: "Z vāsimi spričali nsem nič kaj zadovoljiva!"

Kuharica: "Jaz tudi ne. Povem vam pa odkrito, da so to na boljša spričevala, kar sem jih z mogla dobiti."

Gledališko naznanilo.

Jutri zvečer se bo uprizoril čitalniški dvorani znana enoteca "Genovefa", s prijaznim sodelovanjem udomačene košnje g. nadgozdarja.

Strah pred petkom.

Prijetni samec: "Gospod doktor, ali smatrate tudi vi petek za nesrečni dan pri zaročah?"

"Ne, gotovo. Čemu naj bi bil pa ravno ta dan izjema?"

NA CESTI.

Postarana devica: "Prosim Vas gospod, povejte mi, kje se nahaja v tem mestu poslopje komične opere?"

Nedolžen.

Gospod: "Tako mlad, pa beračte! — Ali vas ni sravn, ko bi lahko delali?" — Niman nobenega dela, sem ravno iz zapora prišel!"

"Zakaj pa ste bili zaprt?" — "Prav za nič. Sam sebi sem bil naredil nekaj denarja!"

Iz sole.

Učitelj zemljepisa: "Povej mi Jozek, kaj všeče vedno ljudi na visoke gore? n. pr. na Šmarno goro?"

Jozek: "Mežnarjevo dobro vino."

Smola.

Fajteles: "Ali ni to smola? Včeraj sem napovedal konkurs; — danes mi je pa pobegnil blagajnik z denarjem!"

Otroška naivnost.

Odgovitljive 8-letni majorjevi hčerkki:

"Ela! S poredno hišnikova hčerkko Giselou se ne smeve več igrati; preveč slabo je vzgojena."

Ela: "Ali se morda lahko igra Giselaz z menoj, ker imam boljšo izobrazbo od nje?"

Čuden povod za beračenje.

Berač: "Gospod, jaz imam jaka hudo ženo in prosim, da bi mi kaj pomagali." — Gospod: "Kaj pa morem storiti?" — Berač: "Podam rite mi kaj, da bom mogel zapiti žalost!"

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GRADNIKI

Predsednik IVAN GERM, 507 Cherry Way, Box 87, Braddock, Pa.
Podpredsednik: IVAN PRIMOZIC, Eveleth, Minn., Box 841.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 634.
Pomočni tajnik: MIHAEL MRAVINEC, Omaha, Neb., 1304 St. 15th St.
Blažnik: IVAN GOUZE, Ely, Minn., Box 106.
Saušnik: ALOJS VIRANT, Lorain, Ohio, 1700 W. 8th St.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVAN, Joliet, Ill., 880 No. Chicago St.

NADZORNIKI

ALOIS KOSTELIC, Salida, Colo., Box 622.
MIHAEL KLOBUCHAR, Calumet, Mich., 125 - 7th St.
PETER SPEHAR, Kansas City, Kans., 423 No. 4th St.

POROTNIKI

IVAN KERZINSIK, Burdine, Pa., Box 181.
FRANK GOUZE, Chisholm, Minn., Box 718.
MARTIN KOČHEVAR, Pueblo, Colo., 1219 Main Ave.

Vsi dopisani naj se pošljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljatve pa na glavnega blažnika Jugoslovanske Katol. Jednote.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

IZID VOLITVE ZA PRAVILNI ODBOR.

Sledči kandidati so dobili večino glasovnic za v pravilni odbor in so izvoljeni:

Frank Taucher, Rock Springs, Wyo. Box 121.

Jakob Petrich, Chisholm, Minn. Box 96.

John Avsec, Cleveland, Ohio, 1012 East 64th St. N. E.
Ta odbor se snide nekaj dni pred zborovanjem v Pittsburgh-u, Pa., kjer sestavi pravila, oziroma popravke in dodatke in jih predloži na zborovanje. Vsak delegat prihodnjega zborovanja je prvič, da takoj ali kakor hitro je mogoče, pošlje vse nasvete za premenbe na enega izmed zgoraj navedenih odbornikov, da bo deko tako zamogli vse ob pravem času vpoštevati.

Izid volitve je bil kakor sledi:

Frank Taucher, 38 glasovnic.

Jakob Petrich, 28 glasovnic.

John Avsec, 27 glasovnic.

Mihajlo Rovanšek, 17 glasovnic.

John Henrich, 16 glasovnic.

Frank Kočhevar, 12 glasovnic.

Frank Augustin, 12 glasovnic.

Anton Motz, 12 glasovnic.

Alois Tolar, 11 glasovnic.

Josip Polanschek, 9 glasovnic.

Gregor Porenta, 10 glasovnic.

Matija Slapnik, 7 glasovnic.

Z bratiskim pozdravom,

John A. Germ, predsednik.

Geo. L. Brozich, tajnik.

DOSEDAJ PRIGLAŠENI DELEGATI ZA DEVETO GLAVNO ZBOROVANJE J. S. K. JEDNOTE.

Ime delegata:

Josip Spreitzer, Društvo: Mesto in država:

Josip J. Peschell	1. Ely, Minnesota.
John Merhar	2. Ely, Minnesota.
Alojzij Pogorelc	3. Ely, Minnesota.
John Vogrich	4. La Sale, Ill.
Stefan Vozelj	5. Bridgeville, Pa.
Anton Štefanič	6. Tower, Minn.
Matija Simšič	7. Lorain, Ohio.
John Henrich	8. Calumet, Mich.
Mihajlo Zunich	9. Calumet, Mich.
John Goseanca	10. Calumet, Mich.
Frank Zitnik	11. Omaha, Nebraska.
Franz Kresc	12. Pittsburgh, Pa.
John Arh	13. Whitney, Pa.
Josip Tomšič	14. Pueblo, Colo.
Frane Slabe	15. Johnstown, Pa.
Josip Rovan	16. Johnstown, Pa.
Frank Kržišnik	17. Rock Springs, Wyo.
Josip Pischler	18. Rock Springs, Wyo.
Frank Taucher	19. Rock Springs, Wyo.
Frank Justin	20. Lorain, Ohio.
Frank Skrabec	21. Denver, Colo.
Anton Motz	22. So. Chicago, Ill.
Josip Ansieh	23. So. Chicago, Ill.
John Erlah	24. San Francisco, Cal.
Martin Šuklje	25. San Francisco, Cal.
Anton Fritz	26. Eveleth, Minn.
George Kotze	27. Pittsburgh, Pa.
Josip Pogachar	28. Diamondville, Wyo.
Martin Žibert	29. Diamondville, Wyo.
Frank Hlačun	30. Imperijski, Pa.
Alois Tolar	31. Chisholm, Minn.
Frank Champa	32. Chisholm, Minn.
John Lamuth	33. Chisholm, Minn.
Jakob Petrich	34. Bradock, Pa.
Mihajlo Bambič	35. Bradock, Pa.
Alois Hrovat	36. B. Diamond, Wash.
Gregor J. Porenta	37. Unity Sta., Pa.
Frank Shifrer	38. Unity Sta., Pa.
John Rupnik	39. Dunlo, Pa.
Andrej Kovac	40. Conemaugh, Pa.
Mihajlo Rovanšek	41. Cleveland, Ohio.
Ivan Avsec	42. Cleveland, Ohio.
Anton Gridina	43. Cleveland, Ohio.
Anton Oštr	44. Pueblo, Colo.
Peter Chulig	45. Roslyn, Wash.
George Jandro	46. Claridge, Pa.
Anton Semrov	47. E. Palestine, Ohio.
Anton Jurjavčič	48. Pueblo, Colo.
John Stratiss	49. Barberston, Ohio.
Alois Baland	50. Indianapolis, Ind.
John Hribenik	51. Aspen, Colo.
Frank Lovšin	52. Kansas City, Kans.
Josip Cvetkovič	53. Murray, Utah.
Math. Shobar	54. W. Mineral, Kans.
Franc Avguštin	55. Little Falls, N. Y.
Frank Per	56. Hibbing, Minn.
John Povša	57. Lenotti, Furnace, Pa.
John Krumar	58. Export, Pa.
Josip Pavletič	59. Bear Creek, Mont.
Alois Sasic	60. Chisholm, Minn.
Martin Govednik	61. Reading, Pa.
Jernej Jaklevič	62. Joliet, Ill.
Anton Kosicek	63. Monessen, Pa.
Matijs Miklan	64. Thomas, West Va.
Ignacij Golob	65. K. 8,000,000.

John Volkar	70. Chicago, Ill.
Matija Slapnik	71. Collinwood, Ohio.
John Koprišek	75. Meadow Lands, Pa.
John Drobnič	78. Salida, Colo.
Frank Starich	82. Sheboygan, Wis.
Frank Krek	84. Trinidad, Colo.
Matt Levstik	85. Aurora, Minn.
Robert Kunstell,	87. St. Louis, Mo.
Mihajlo Burgar	88. Klein, Montana.
Frank Saksler	89. in New York City.
Frank Barle	94. Waukegan, Ill.
Josip Polanšek	94. Waukegan, Ill.
Martin Demšar	99. Moon Run, Pa.
Josip Kožan	105. Butte, Montana.
John Bogdanovich	106. Davis, West Va.
Joseph Koschak	107. in Duluth, Minn.
Frank Kochévar	110. in McKinley, Minn.
Frank Kochévar	110. in McKinley, Minn.

Vsa ostala društva, ki še niso poslala imen svojih delegatov.

GEO. L. BROZICH,
tajnik.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Prečlava 25letnice obstoja novomeškega "Sokola". Dne 10. avgusta t. l. proslavi novomeški "Sokol" svojo četrstoletnico, združeno z zveznim izletom in zupnim izletom v Novem mestu.

Pičche na Dolnjskem. Po dolgem mrazu je kar čez noč nastala vročina pasjih dni. Pa tudi od lepega vremena k plohi dne 7. maja ni bilo skoraj nobenega prehoda. Nenadoma so se zbirali dne 13. junija nad novomeško okolico črni oblaki, iz katerih je svetil blisk. Enkrat je trešilo v neko drevo v Rabgrevu logu, druga skode pa v tem okraju ta nevilični ni povzročila. Pač pa je vžgala strela na Kalu hišo posestnika J. Perkota, tako da so le s težavo zadušili domačini ogenj. Ta dan je trešilo tudi v hlevu Antona Hočevar v Brezovem dolu. Strela je ubila eno kravčo, druge skode pa ni naredila.

Zalosten konec špekulantov. Župan v Sodražici in deželnji postavec Fran Bartol je vsled nesrečnih špekulacij z nepremičninami na Kordškem in Štajerskem gospodarsko popolnom uničen, misli zapustiti domovino in se preseliti v Ameriko. Zaradi njega in njegovih tovarišev bo mnogo trdnih posestnikov, ki so bili poroki, škodo trpe.

Mlad tat. Josip Vončina se je učil v trgovini Frana Jelovčana v Gorenji vasi. Država in obisk gostil sta ga dovedela do tega, da je začel gospodarju krasiti dečne in razno blago. Svojemu gospodarju je napravil na 2 in pol leta, njegovega tovariša Steima pa na 15 mesecov težke ječe.

I. bataljon 17. pešpolka na strelnih vajah. Dne 15. junija ob 2. uri zjutraj je I. bataljon 17. pešpolka pod poveljstvom podpolkovnika Braindelja iz štajerske vojsnine v Ljubljani odkorakal na strelne vaje v Begunjene. V Borovnico je bataljon došpel ob 6. uri 30 minut zjutraj in imel eno uro odmora; od 7. uri 35 minut je odkorakal dalje do Pokojskega in priselil na vrh ob 8. uri 35 minut, kjer je imel pol ure odmora. S Pokojsko je odkorakal ob 9. uri dopoldne in priselil brez nadaljnega odmora ob 11. uri 15 minut v Begunje, ne da bi se bil javil le en bolnik. Bataljon je v 9. urah in 15 minutah prehodil 42 km brez vsakoršnega bolnika, kar je res veliko in kar kaže, da so kranjski Janezi izvrstni pešči, tembolj če se povprašuje vaja z vso opravč (vsak mož je imel s seboj 200 patron).

Nepočljivja pijanka in vlačigarica. Je 54letna delavka Julijana Treo iz Ljubljane. Dne 2. maja je pred ljubljanskim mestnim magistratom razgrajala in vpila, da so se vsi ljudje zgrajali. Aretujočega stražnika je zmetjal z usivecem. Nekaj dni potem je bila zopet zaradi razgrajanja po mestu priveden v policijski zapor. Drugi dan zjutraj je začela v zaporu zopet razgrajati in med vpijetjem živila cesarja, katere žalitve so se vsled močnega kričanja slišale izven zapora. Dognalo se je tudi, da se obdolženka vedno brez dežku okoli poteka. Obsojena je bila na 15 mesecov težke ječe.

Ljubljano si bodača zapomnila. Ljubljanski policiji se je posrečilo prijeti dva, tujemci imetju zelo nevarna Židka v osebi Mojzes Leiba Feiner, doma v Stanislavu v Galiciji in njegovega tovariša in

na večmesečno ječo. Bil je degradiran in od vojakov odslovljen.

ŠTAJERSKO.

Iz Celja. Dne 14. junija zvečer je priredilo celjsko pevsko, dežavno podporno in godbeno društvo skupno z gaberško požarno brambo vletrjeni in tovarnarju g. Petru Majdiču pred njegovim stanovanjem v Spodnji Hudinja bakljado in sijajno podoknico s pevskimi in godbenimi točkami. Čestil je g. Majdiču k petin dvajsetletnici obstanka tvrdke predsednik pevskega društva dr. M. Hrašovec, kateremu se je v slavljenčevem imenu dr. Vrečko prislonilo žalilali.

Smetna kosa. Iz Piščevi Brežiče poročajo: Blagega gospoda profesora Maksa Pleteršnika je zadela bridka izguba. Dne 14. junija so mu zagnali ljubo sestro, gospodinjo na rojstnem domu, daleč znano Pleteršnikovo Tončko. Tako dobro, usmiljeno, ljubo na gospodljivo sreco, kakor ga je pokojna imela, se redko najde. Solska mladina z učiteljstvom, petorje duhovnikov z dekanom in vodnikom nekaj manjšo tavinčico. Tu pa jih je zadelo trpkia usoda. Prodajalka je namreč tavinčico, ki je zapazila, nakar sta bila artiranata. Bonačevi so jih spoznali za tista dva, ki sta ukrala letos dne 25. februarja v trgovini 100 razglednic. Pri aretovancih se je našlo mnogo vlomljivoga orodja. Ker je bila krvda obdolžencev povsem dokazana, je sodišča Feinerjeva obrazila na 2 in pol leta, njegovega tovariša Steima pa na 15 mesecov težke ječe.

Dobrje je skupil. Jakob Istični, delavec in Dol. Logatec, je prišel v Ljubljano beračit, za kar je bil aretovan. To je Isteniču želel zato, da je začel stražnika poslati, končno pa še Boga prekriti. Obdolženec se zagovarja s pijočnostjo. Obsojen je bil na deset mesecov težke ječe.

Na Muto je prišel novi zdravnik. Doktor Seifz iz Gradea, ker je bil prejšnji celo v nemških krogih nepriznjeni doktor Sehröder službo v Kölflachu. Novi zdravnik je neki doma iz Zidnega mosta.

PRIMORSKO.

Pogreb samcmorilca stetnika Fritscha. Se je izvršil dne 8. junija v Gorici z vsemi vojaškimi častmi. Udeležil se je pogreb general Scotti, okr. glavar Rebek, župan Bombig in obilo častnikov. Pekojnik je bil evangelijske vere. V testametu je zapustil svoje imetje svojemu službi, katerega je večkrat pretepel. — O Fritschu se je poroča: Stotnik ni bil le strogi predstojnik, marveč strašen mučitelj vojakov; vsi so se ga bali. Ko je bil le preveč mučen, so se pritožili radi njega vsi vojaki od prvega do zadnjega. Vršila se je prečkava in pokazalo se, kako neusmiljeno je ravnanje s vojaki. Drža sta morala obrat pod sodiščem zagovarjati svoje čine, a je šlo jima zelo slabno. On je dobitelj sedaj 15

Kapitan Satan

ali
Doživljaji Cirana de Bergerac.

Spisel Leu's Gal'st. — Za "Glas Naroda" poslal sem J. T.
(Dalje.)

— Ali ga hočete prodati?
— Ne, samo zastaviti ga hočem.
— Cirano je mahom utihnil. Na stropu se je zaslilo škranje, kot da bi nekdo žagal. Nekaj časa je poslušal in spregovoril: — Najbrž so podgatne; na vsak način moram govoriti s krščnjarem, da bo nastavil past, drugače mi bodo zgrizile vse knjige. Če bi mogel Cirano prodreli s pogledom strop, bi zapazil v gorenji sobi čudnega gosta, ki je svedrom vrtal v tla. Ko se mu je to pesrečilo je nastavil v odprtino slušalko in začel poslušati.

— Rešen sem — je pomisliš sam pri sebi — le bojta se podga.

Ker je zgoraj vse utihnilo, se je Cirano zopet obrnil k Kastiljanu.

— Toraj idu h kakemu poštemenu skopuhu in zastavi prstan. Napravi natančno pogedbo, ker prstan nikakor nočem izgubiti.

— In kaj potem?

— Z denarjem kupi vse potrebno in pride nazaj, ker ti imam veliko važnega za sporočiti.

— Torej bom odpotoval?

— Da, z jutrajšnjim dnem.

— Koliko časa bo trajala pot?

— To je odvisno od konja in od tvoje hitrosti.

Kastiljan ni hotel več spraševati, čepravno ga je mučila silna radovednost.

— Skrajni čas je že — je zanurjal tujec in vstal. Ker je vedel, da ima nekaj ur prostega časa, je odsel kašljajoč po stopnicah v gostilni in naročil tam na veliko krščnarjevo začudenje, poreijo televje pečenke in mero vina.

Ko je pojedel, je potegnil iz žepa kos papirja in začel pisati. Krščnar ga je spetljivo vprašal, kaj da namerava.

— Oh, junak moje tragedije mi dela take preglavice, da ne vem kaj bi z nimi. Cirano, da, ta je tič. Vsak njegov verz ima stokrat večjo vrednost kot vsa moja dela. Čakajte, samo to.

Stari pesnik je vrgel ptičje preko rame, zavil oči in jel z grozljivim glasom deklamirati prizor iz Agripine:

“Ne, ker te sovražim iz dna svoje duše,

Ceravno ljubi me . . .”

Deklamator ni deklamiral, ampak tulil je, da je krščnar prestrašen odstopil nazaj.

— Krasno, krasno! — je vpil pesnik. — Kako glebokočutno, kak zato! Meni ne kaže drugega kot obupati, zloniti pero, zliti črnilo in vrči svoje proizvode v ogenj. Kaj takega ne bom dosegel nikdar. — Še eno mero vina!

— Zdi se mi — je pomisliš krščnar — da je starec večji če stice Baha kot muz.

Konj je spil tujec drugo časo piva, se je sklonil naprej in začel smrečati.

— Proti večeru se je vrnil Kastiljan. Jalal je čelega rjaveca in tmelj je popolnoma novo obleko. Pred vratim je skočil iz sedla, privzel konja za kamnit steber in odšel po stopnicah.

Pijani pesnik je bil steggovati roke in široko zdehati.

— Ah — je rekel krščnar — kako me je poživel ta spasec. Toda sedaj moram iti spat: dajte mi svečo, gospod krščnar.

— Ali naj vas spremim?

— Ni potreba, ker mi je znana pot.

Opotekaje je šel po stopnicah in kmalu dospel na vrh.

V sobi je zaklenil vrata, pokleplil na tla in pazljivo poslušal.

17.

— Koliko? je vprašal Cirano. Kastiljan je takoj razumel. — Tisočvesto zlatnikov.

— Toraj dvesto več, kot sem upal. Tvoj Jud je pošten, Kastiljan.

— Če bi mu hotel prstan prodati, bi plačal še četrto del te svote.

— Potem je trikrat toliko vreden. Toda za to se ne gre. Kako ti je še ostalo?

— Konj je stal dvesto zlatnikov, obleka petdeset, tukaj imate še devetostpetdeset.

— Dvesto obdrži, drugo spravi v omaro.

Kastiljan je bil zelo vesel, ker tako bogat ni bil še nikdar.

— Sedaj si pa dobro zapomni, prijetlj, kaj ti bom povedal — je povzel Cirano. — Če bi ne imel te proklete rane, bi te puštil lepo doma. Ker pa ne morem še kakih osem dni nikam, bom poveril tebi to težko nalogo. Delaj dobro, ker ti zna vsaka zamudna minuta škodovati.

— Kaj naj storim?

— Nadzadnje mi pravzaprav nič posebnega. Samo mojemu prijatelju Zaku Ostromečarju boš izročil pismo; to je vse.

— Žaku Ostromečarju! Kako rad bi ga že poznal.

— On je najboljši človek na svetu. Prvi hip bo mogoče malo nezaupljiv, ker sem ga zelo svaril pred tuje, potem se bosta pa že spoznala. Kakorhitro bo prebral pismo, bosta postala velika prijatelja. Brez obotavljanja mi bo izpolnil prošnjo in mi izročil listino, katere sem mu zaupal. Kaj listina vsebuje, ne sme nikdo izmed vaju vedeti.

— Gospod, ali bi ne mogel sam izpolniti vsega? Zakaj bi delal Ostromečarju brezpotrebo pot.

— Prijatelj, menda veš, da sem neustrašen, da se ne bojim nicesar, kaj ne? Ne ugovarjaj mi. Če pravim, da prideš s Žakom skupaj na dogovorjeno mesto, pravim to zategadelj, ker je potrebno.

Kastiljan se je molče priklonil.

— Pot pa tudi ni brez nevarnosti, ker bi se grof Roland zelo rad potlastil omenjene listine. Prepričau sem, da ima povsod razlike špinove, ki natančno pažijo na vsak moj in tvoj korak. Še ečo do boja lahko pride.

— Razumem in do pičice vas hočem ubogati.

— Da boš vedel, kako resna je cela stvar, ti povem še to, da bom prisel takoj za tabo, kakorhitro bom malo ozdravel.

— Ali mi pridete nasproti?

— Že vsaj do Colognace. Če vidva prej dospeta tja, me počakaja. Sedaj veš vse. Daj mi roko, dragi prijetlj, v pusteljo moram. Zdravstvuj in srečno pot.

Tajnik mi je stisnil roko in se odstranil.

— Še predno se je podal k počitku, je prosil Suzano, da mu je naredila v volnem srajci skrivén žep.

Nato je narocil krščnaru, da mu je odgnal konja v helv. Ko je bilo vše gotovo in pripravljeno, se je vlegel utrujen v posteljo. Na Samaritanski cerkvi je bila ura devet.

Dobro uro počneje je stopil grof de Lembrat iz gradu markija Favetina in se napotil priti domu. Spremljala ga je cela četa bakljenoscev in oborženih lakov. Ta dvojna previndost ni bila v onih časih nič navadnega. Takrat še ni bilo nobenih cestnih svezilk, po ulicah se je pa klatila različna roparska družba.

Slov. samostojno podp. društvo

"EDINOST"

V LA SALLE, ILL.

Ustanovljeno 9. maja 1892. Izkorporirano dan 18. avgusta 1911.

v državi Illinois.

Glavni odbor:

Ivan Novak, Box 173, La Salle, Ill.
Lavoslav Zevnik, 1037 2nd St., La Salle, Ill.
Fran Lepič, 1155 3rd St., La Salle, Ill.
Jos. Borrich, 1201 1st St., La Salle, Ill.
Majk Fr. Kehl, 166 — 1st St., La Salle, Ill.
Zastopnik za Ogledov: Fran Jerina, Box 48, Oglesby, Ill.

HADZORNIKI:

Franc Petek, 147 Union St., La Salle, Ill.
Tom Golobč, 203 Union St., La Salle, Ill.
Matevž Urbančič, 1226 — 3rd St., La Salle, Ill.

Bolniški odbor:

Joe Nuk
Joe Fr. Gregor, 1227 — 3rd St., La Salle, Ill.
Vinc. Klausen

Poslanec: James Golobč, 203 Union St., La Salle, Ill.

Zastopnik: Anton Strukelj, 202 — 1st St., La Salle, Ill.

Redno mesečne seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu ob eni uri počitnega dneva.

Rojaki v La Salle in okoli so vladljivo vezljeni k obližnemu pristopu

Graf je odpustil služalnike in šel v svojo sobo.

Konj je odigril posteljo, je sluga rahlo potkal na vrata.

— Ali si ti, Blaž?

— Da, milostljivi gospod.

— Kaj hočeš?

— Nek človek želi na vsak način govoriti z vami.

— Ali si blazen! Enajst je ura! K zlodju naj gre.

— Rekel je, da Vam ima nekaj silno važnega za sporočiti.

Imenoval je gospoda Bergeraca.

— No, prižgi svečo in ga pripelj. Gorje mu, če laže.

Sluga je odpril nastezaj vrata, in vstopil je sključen starec, tresač se po vsem telesu. Pozdravil je ponizno in obstal pred grofom.

Starec ni bil nikdo drugi kot pesnik iz Anjou, Maturin Leseo.

Izgled je tako čudno, da se mu je Roland nehotje zasmjal.

— Priporoznj, človek, da sem jaz dober gospod, ker sem te

pustil v tako pozni uru k meni. Zvedeti hočem kaj zanimivega, če ne ti se slabla predla. Govori!

Starec se je jel še bolj tresti.

— Govori! — je zatulil Roland — ali se morda bojiš?

Tu'ec je nezaupljivo pogledal grofega hišnika.

— Nikdo ne sme slišati.

— Odidi, Blaž.

(Dalej nadzornik)

Rad bi izvedel za svojega brata FRANKA GREGORIC. Slišal sem, da se nahaja nekje v Colorado. Prosim enjene rojake, če kdo ve, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi svojemu bratu: Joseph Gregoric, Box 54, Colesburg, Pa. (3-8-7)

Iščem svojega strica VALENTINA NOVAKA. Pred par leti se je nahajjal nekje v Colorado. Doma je iz Malega Ligugna pri Vrhniku na Kranjskem.

Prosim enjene rojake, če kdo ve za njega, naj mi sporoči, ali se pa naj sam oglasi.

John Novak, Box 332, Oglesby, Ill. (3-8-7)

Kje je moj mož JANEZ VENE?

Dne 2. junija je neznanom kam izginil ter denar in vse vrednosti s seboj odnesel, mene je pa zapustil v bolnem stanju s tremi otroščki brez vseh sledstev.

Kakor sem čula, živi v Indianapolis, Ind., v divjem zakonu. Prosim enjene rojake, da mi naznamo njegovo naslov, najbolje pa je, če se sam javi.

— Mrs. Josephine Vene, Box 195, Ziegler, Ill. (3-8-7)

Najboljša Slovensko-angleška slovnica.

Priredjena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Cena v platnu vezani \$1. Rojaki v Cleveland, O. době isto v podružnici Fr. Sakser 6104 St. Clair Ave., N. E.

Dr. Jos. V. Grahek,

EDINI SLOVENSKI ZDRAVNIK IN KIRURG V PENNSYLVANIJI.

Zdravim vse možke, ženske in otročje bolezni

soba 116—117 Bakewell Bdg.

blizu sodniškega poslopja (Court House) vogal Grant & Diamond St., Pittsburg, Pa.

Obdržim pa tudi še svoj urad na 841 E. Ohio St.

Pozor slovenski farmerji!

V sed občne zahteve, smo tudi letos naročili večje število

pravih domaćih

za dobiti po 15c. komad.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York

Novi parnik na dva vijaka "MARTHA WASHINGTON".

Regularna vožnja med New Yorkom, Trstom in Reko.

Cena vožnih listkov iz New Yorka za III. razred so do: